

TOVERITAR

Amerikan suomalaisten työläisjärjestöjen äänestämättä, ilmestyy Astoriassa, Ore., joka tiistai The Western Workmen's Pub. Society'n kustantamana.

TILAUSHINNAT YHDYSVALTOIHIN
1 vuosikerta...\$1.50 Puoli vuotta...90c
CANADAAN JA SUOMEEN
1 vuosikerta...\$1.75 Puoli vuotta...\$1.00

TOVERITAR
BOX 99 ASTORIA, ORE.

Entered as second-class matter July 18th, 1911, at the Post Office at Astoria, Oregon, under the Act of March 3rd, 1879.

TOVERITAR

(THE WOMAN COMRADE)
SUBSCRIPTION RATES
IN THE UNITED STATES:
One year...\$1.50 6 months...90c
IN CANADA:
One year...\$1.75 6 months...\$1.00
IN FOREIGN COUNTRIES:
One year...\$1.75 6 months...\$1.00

Advertising rates 50c per inch per insertion. Huopaus- ja sija-aste 10-snt:n ja Duane-katuun kuluu. Puhelin 305. Ilmottushinta 50 senttiä tuumalta kerran. Naimailmoituksista \$1.00 ensimmäiseltä tuumalta ja 50 senttiä jokaiselta seuraavalta tuumalta.

TOIMITUS:

Maiju Nurmi

Box 99, Astoria, Oregon.

Toverittaren tilaajamäärä osoittaa seuraavaa:

UUSIA116
UUDISTUKSIA36
KATKENNUKSET54

Kritiikkiä Toverittaresta ja Lasten Keväästä

Joku aika sitten kirjotti eräs Toverittaren tilapäisavustaja, kuten luulen, arvostelua Toverittaresta ja mikä ihmeellisintä sinä oli, oli se, että hän ehdotti parhaan aineen jättämistä pois naisten lehden sisällöstä. Minä en usko, että mainittu kirjottaja oli ollenkaan matkassa rakentavassa tarkoituksessa ja ainakaan hän ei ole asiamies-naisia. Minun kokemukseni on se, että sen jälkeen kun Helmi Mattsonin kirjottamia työläisromaaneeja on ollut Toverittaresta niin vain aiharva on jättänyt tilauksensa uudistamatta varsinkin silloin

kun kertomukset ovat olleet kesken. Mutta niin pian kuin joku kertomussarja on loppunut niin on heti sanottu, että eihän tuossa nykyään ole mitään niin erinomaista, kun se siitä loppui se kaunis romaani, mutta kun olen vakuuttanut että uusia alkaa jos vanhat loppuu, niin poikkeuksetta on saanut uudistuksen. Ennen vanhaan oli harvinaista, että sai uudistamaan tilausta, niitä piti aina tehdä uudesta tilaajia ja siis puoliväkin. Minä olen ehdottomasti myös sen kirjottajan kannalla, joka kirjotti otsikolla: "Mitä arvelette tästä?" ja yhdyin täydellisesti hänen lausuntoonsa, että kaunokirjallista puolta on yhä kehitettävä. Mutta ennen kuin lisävaatimuksia Toverittarelle esitämme, niin pitääkäämme pyhänä velvollisuutemme nostaa Toverittaren tilaajamäärä kymmeneen tuhanteen, että me sitte saamme naisten lehden 12-sivuisena, kuten Toverin yhtiökokous on antanut lupauksen.

Naiset ja miehet kaikkialla, nostetaan se nyt vappujuhlan aikana yhdellä sysäyksellä ettei sitä aina tarvitse puhua ja pukata siihen kymmeneentuhanteen. Olettelan te samoin kuin minäkin väsyneet tuohon pieneen 8-sivuisen naisten lehteen. Olemmeko me naiset todella niin saamattomia nahjuksia ettemme tuota muutamaa tuhatta Toverittaren tilausta hanki? Länsipiiriläisiä varsinkin tekisi mieleni röhästä etteivät maaliskuun ryntäyksen aikana edes viitsineet kunnostautua kuin juuri joku. Missä on se rento lännen kurssi, kun on naisten lehdestä kysymys? Älkää salliko minun eikä muidenkaan toista kertaa teitä tässä muistuttaa, vaan tehkää velvollisuutenne naisina ja ihmisinä.

Vielä tekisi mieleni lausua miehipiteeni lasten julkaisun suhteen. Minä teen suoran ehdotuksen, että sitä lakataan julkaisemasta sillä se ei vastaa tarkotustaan varsinkaan nykyisellä hinnalla. Vaikka lasten julkaisun hinta oli vain 15 senttiä, niin sitä hyvin harvat ostivat, mutta se nyt ei niin kummia tehnyt jos sitä parikertaa vuodessa osti jonkun 10 kpl. ja antoi sitten ilmaiseksi, mutta nyt kun sen hinta on 25 senttiä, niin vakavilta puolueihmisiltäkin saa semmoisen sa-piskan kuulla, että tule ja pusserra! Täytyy käyttää kaikki mahdolliset ja mahdottomat puolustuskeinot ennenkuin edes kehtaa niitä kaupata. Ei niin ymmärtäin että julkaisu olisi niin räävi tai muuten mitään, vaan kerta kaikkiaan se on liika kallis ja kun yleensä lapset eivät itse välitä siitä, niin vanhuksset ei ainakaan raski tuhata 25 senttiä noin tyhjän takia. Siis kerta kaikkiaan: ellei me kohtuullisella hinnalla voi saada lapsillemme suomenkielisiä lukemista, niin ei kustanneta ollenkaan, sillä niin pieneen menekin takia ei kannata painosta laittaa mitä sillä vastaisuudessa tulee olemaan. Lausukaa toisetkin mielipiteeni tämän suhteen, minä olen vain arvostellut hintaa, enkä sisältöä, sillä hinta yleensä verrattuna muihin julkaisuihin on luonnottoman kallis, puhumattakaan englanninkielisestä kirjallisuudesta. Jään odottamaan kuitenkin mielipiteitten tuloksia piirrän, Toveruudella.

Anni M.

WHITE LAKE, B. C., CANADA

Meiltä kovannoisilta paloi asunto, huone joulukuun 19 päivän aamuna. Paikkakuntamme miehet auttivat meitä jotta saimme saunastamme välikäisen asuinhuoneen, josta kaikesta olemme heille suuressa kiitollisuuden velassa ja rahallista avustusta olemme saaneet \$200. Lahjo-

tukset ovat tulleet Bowista, Salmon Armista, Tappen ympäriltä, Carlinista ja Natch hillistä ja täältä omalta kylältä sekä sukulaiseltamme Chisholmista, Minn., josta kaikkia lahjottajia ja kerääjiä kiitollisina muistamme. Meidän hyväsydäminen lasten kouluopettaja käydessään kotonaan Vancouverissa toi meille paljon vaatteita. Mrs. Luomalle kauniit kiitokset nistä vaatteista, joita lähetti meille. Ida Näykki.

GREEN, MICH.

Jospa piirtelen vähän tämän kannikkokylän kuulumisia, kuinka me täällä puuhallemme. Olleet ja menneet ovat ne aikain itämatkin sekä myöskin lasten itämat. Aikain itämat onnistui hyvin, yleisö oli tyytyväinen, vieläpä olisi toivonut, että mölykööri olisi esittänyt enemmänkin sitä hauskaa. Entäs sitten se aikain ruokapöytä! Pääsimme kerran mekin kannikkofarmarien muljat oikein polkamisten kanssa samolle evälle ja tuostako ukot kävelivät allapäin. Yrittäkää, ukot, toiste paremmin.

Lasten itämat vie voiton vanhemmilta, niin hyvä se oli. Lapset esittivät kappaleen nimeltä "Valon tie" niin hyvin, että ei joku olisi osannut avustaa. Toivon teille, lapset, innostusta ja tarmaa edelleenkin yrittämään. Teistä on tuleva sen uuden yhteiskunnan rakentajia. Kehotan kylämme lapsia alkamaan kirjoittelemaan Toverittaren Lasten Osastoon. Sitäkään varten se on olemassa. Siinä kehittyä kirjoituskykyne ja innostuksenne kasvaa ja suomenkieltä te osaatte kaikki jo hiukan kirjoittaa.

Tervehdys kaikille Toverittaren lukijoille.

Tov. Mrs. I. M—nen.
WARREN, OHIO

Tervehdys täältä uudesta olinpai-kastani! Saavuin tänne Weirtonista viikko sitten. Tämä onkin kaunis paikka sellaisen mielestä ainakin, joka tulee tänne ikäisestä pikkukylästä, jonkamoinen Weirton on. Upea "poikatalo" eli osuusruokala oli ensimmäinen käyettipakkani. Mukea on tulo ja hyvä näky olevan ruoka. Niin sitä yhteisvoimin vrittäen työlliset voivat olemaan korjata. Suomalaisien asuntoja täällä on kauniilla paikoilla, leveillä kaduilla, joiden varilla kasvaa puuta ja istutuksia. Mutta vaikka luonto ja kaupunki täällä on kaunis, ei työllisten elämä siinä ole parempaa kuin muuallakaan, palkat työpaikoissa ovat pienet ja

KATSAUKSIA

"Ainoastaan sivistyneitä, kristittyjä tyttöjä otetaan palvelukseen."

hiljaisuutta hyväksyen ja vaikuttavien A. Kennan, kertoo kokemuksistaan Philadelphian, Pa., seuraavaa: "Tapasin usein ennen ihmetellä, mikä työnantajat niin usein liittivät työilmoituksiinsa sanat "Ainoastaan sivistyneitä, kristittyjä tyttöjä otetaan palvelukseen." Nyt minä tiedän niiden sanojen merkityksen. Kokemukseni Philadelphian opettivat minulle niiden todellisen merkityksen.

"Me olimme lakkovahdissa "skäuppi"-verstaan edessä, ne oli ennen ollut union palkka. Verstaaseen yritti mennä eräs laha, hento, hiljainen pieni nainen. Hänen yllään oli kulu-nut, musta kävelypuku ja vanha musta hattu. Hän ei yrittänyt tehdä vastustusta kun yksi meidän työstä otettiin hänen tielleen. Hän vain pyyskötti ja kuunteli mitä hänelle sanottiin, ei siksi että hän olisi halunnut sitä kuunnella, vaan siksi, että elämä oli puristanut hänestä pois taakan tarmon vastustukseenkin. Meidän "pikettimme" käytti naisen luan, oli kokonaan erillinen kuin erononin vetosi hänen union puolesta.

Mustiin puettu pikku nainen katsoi häntä silmiin ja väsyneellä, hiljaisella äänellä vastasi: "Minä en pidä unionista. Unioni saattaa alkaa rettelöitä ja minä en pidä rettelöistä. Minä voin luopua tästä ammatista ja tehdä jotakin muuta, jos minä en saa työ-reunalla rauhallisesti. Minä en tahdo

mitään muuta kuin että minun annetaan olla rauhassa ansaitakseni elantoni. Kyllä minä tiedän, että kuusi dollaria viikossa on riittävä palkka, mutta Herra antaa minua. Hän aina turvaa minua. Minä panen luottamukseni Häneen. Minä olen tyytyväinen saadessani palvelua Häntä. Minä poistuin mieleni luota syystä kun hän ei sallinut minun palvelua Herraa niin kuin minä itse tahdoin. Toiseen pyyntöön, että hän edes lakkaisi työskentelemästä tässä verstaassa, hän vastasi samalla heikolla, soinnuttomalla äänellä: "Minä kysyn sitä Herralta rukouksissani. Jos Hän sanoo, että se on Hänen tahdonsa, että minä en täällä työskentele, niin minä en tule huomenna työhön." Seuraavana aamuna oli lakkovahditme häntä odottamassa verstaan edessä. Pikku nainen koetti ilvahtaa hänen ohitsensa, mutta kun lakkovahdit iski häneen tikun, kysy-vän katseensa, hätäantyi nainen sanoon: "Kyllä minä rukoullin, mutta Hän sanoo, että minun tulee olla täällä."

"Seuraava 'sivistynyt, kristitty tyttö' jonka kanssa joudimme keskustelemaan, "Taivaalle kiitos, ettei maailma ole sellinen. Hän oli rautainen, kova, harmaatukkainen. Elämäni oli ihmeellisesti hänet katkeroitannut. Hän oli omien sanojensa mukaan 'lady'. 'Kukaan 'lady' ei koskaan kulu unioniin. Minä olen 'lady' ja olen aina ollutkin se. Te ette voi pysäyttää minua kadulle ja väitellä tässä kanssani. Minä en tahdo ottaa osaa teidän kadulla huutamiseen. Jos tahdotte keskustella kanssani, tulkaa rakennus-

sen sisälle ja puhukaa minulle kuten 'lady'. Muuten, kukaan 'lady' ei olisi lakkovahdissa, eikä kukaan 'lady' käyttäytyisi niin, että poliisi voisi hänet vangita. Kyllä minä tiedän kaikki teidän unionistanne. Minulla oli kerran tuttava, joka kuului unioniin ja hän sanoo, että unioni ei tehnyt hänelle mitään hyvää, vaan otti hänen rahansa."

New Orleansissa niistä lapsista jo-sentään alvan täynnä "kristittyitä" ja "leidejä"! Onko siis ihme jos luokkatietoiset työlliset eivät enään luota sellaisiin laitoiksiin, jotka muodostavat tuollaisia "kristittyitä" ja tuollaisia "leidejä"?

Maito ja lapset.

Liittohallituksen lapsiviraston toimittamat tutkimukset New Orleansissa, Baltimoressa ja Washingtonissa osoittavat, että 65 prosenttia alle 7 vuoden olevista lapsista Baltimoressa, 45 prosenttia Washingtonissa ja 79 prosenttia New Orleansissa (rintalapsia ei ole otettu lukuun) eivät saa lainkaan maitoa juodakseen. Tutkimuksen ovat toimittaneet ja raportin laatineet harjaantuneet sairaanhoitajat.

New Orleansissa niistä lapsista, jotka saivat jonkun verran maitoa, vain kolmas osa sai kolme kupillista päivässä, joka määrä pidetään kaikkein vähimpänä normaaliselle kasvamiselle ja kehitymiselle. Kahdeksan yhdeksättä osaa New Orleansin lapsista saivat vähemmän kuin normaalin määrän. Tilanne tänä vuotena on pahempi kuin viime vuonna.

Maitoa lapsille, maitoa työväenluokan lapsille, vuoden 1940 kansalaisille. Kuten sodan hävittämän Belgian

pienokaiset, niin Yhdysvaltainkin lapset kärsivät maidon puutteesta. Lapset kärsivät puutteesta rikkaimmassa maassa maan päällä, kärsivät näköä sillä ajalla kun tervetuloiset miehet ja naiset — työllisten työstä elävät loiset — syövät ja juovat siksi kunnes he eivät enää voi syödä ja juoda. Sivistystyö! Kaaosta! Ja kaaoksena se pysyy niin kauan kuin tyhjäntoimittajat mässäävät ja raatajain lapset turhaan huutavat maitoa ja leipää.

Yhdysvalloissa on riittävästi val-moita ruokkiakseen karjaa ja tuot-takseen maitoa riittävässä määräsä kaikille. Tänäpäivänä hallitus antaa apurahoja yksityisille rautateille ja kauppalainvojen omistajille. Huomenna, jolloin vallitsee kansanvalta, me avustamme lapsia ja kulutamme satoja miljoonia, jos tarve vaatii, kasvatataksemme heistä terveitä ja voimakkaita. Luodaksemme heidän poskilleen lapsuuden ja nuoruuden pu-nan. — Scott Nearing.

TOVERIN OIKEUSJUTUSTA.

Liittohallituksen juttua vakoiluin rikkomuksesta syytettyjä Toverin toimintajoita, W. N. Reivoa, A. J. Partonia, Frank Niemeä ja Jack Kuivalaa vastaan on käsitelty jo tähän (keski-viikkoon) mennessä kahdeksan päivää Portlandissa, Ore., Liittohallituksen oikeudessa. Astorialainen santarmisto, joka koko jutun on pitkäaikaisella käy-töimiselä kokoon keittänyt, oli oikeudessa edustettuna erään "lääkäri-näsi", pappinsa, parin räätälimestarin y. m. kamasaksan kautta "todistamas-sa" Toveria ja Toveritarta vastaan. Niin perin hataria ja heikkoja olivat santarimemme suurella työllä ja vai-